

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P5020

[Total No. of Pages : 4

[5053] - 101

B.P. Ed.

FOUNDATIONS OF PHYSICAL EDUCATION

(2015 Pattern) (Paper I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in one sentence.

[8 × 1 = 8]

- a) Definition of philosophy.
- b) Naturalism based on which principle?
- c) Write a list of values in physical education?
- d) Write any one definition of general education.
- e) Which place did ancient olympic started?
- f) In which olympic games did khashaba Jadhav won bronze medal.
- g) List the career opportunities in sports setting.
- h) Write the colours of rings on the flag of olympic games.

Q2) Short answer.

[8 × 3 = 24]

- a) What is sociology?
- b) Realism in physical education programme.
- c) Concept of general education.
- d) Write down any three definition of physical education?
- e) Write a brief note on " Major Dhyanchand".
- f) Development of physical education and sports in China.
- g) Write down the remedies for role conflicts in physical education and sports.
- h) Careers in sports.

P.T.O.

Q3) Answer the following.

[4 × 8 = 32]

- a) Idealism in physical education.

OR

What is philosophy? how could you inculcate the philosophy of physical education in the school?

- b) Explain the aim and objective of physical education with suitable example.

OR

How could you implant the values and ethics of sports in the school scenario?

- c) Physical education in Greece.

OR

Explain modern olympic games.

- d) Gender in physical education

OR

Role conflicts in physical education.

Q4) Write any one question in detail.

[1 × 16 = 16]

- a) Define concept of physical education & explain scope of physical education in detail.
- b) "Physical education and sports play an important role in transforming life style" of society". Comment.
- c) Write down the historical foundation of physical education in India.
- d) Write a detail note on careers in physical education.

Total No. of Questions : 4]

P5020

[5053] - 101

B.P. Ed.

FOUNDATIONS OF PHYSICAL EDUCATION

(2015 Pattern) (Paper - I)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

[8 × 1 = 8]

- अ) तत्वज्ञानाची व्याख्या लिहा.
- ब) निसर्गवाद कोणत्या तत्वावर आधारीत आहे.
- क) शारीरिक शिक्षणातील मुल्यांची यादी करा.
- ड) शिक्षणाची कोणतीही एक व्याख्या लिहा.
- इ) प्राचीन ऑलिम्पिक ची सुरुवात कोणत्या ठिकाणी झाली.
- फ) खाशाबा जाधव यांनी कोणत्या ऑलिम्पिक स्पर्धेत कास्य पदक मिळवले होते?
- य) खेळ व्यवस्थेमधील व्यावसायिक संधीची यादी करा.
- र) ऑलिम्पिक ध्वजावरील पाच कड्यांचा रंग लिहा.

प्रश्न 2) खालील सर्व प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

[8 × 3 = 24]

- अ) समाजशास्त्र म्हणजे काय?
- ब) शारीरिक शिक्षण कार्यक्रमातील वास्तववाद.
- क) शिक्षणाची संकल्पना लिहा.
- ड) शारीरिक शिक्षणाच्या कोणत्याही तीन व्याख्या लिहा.
- इ) “मेजर ध्यानचंद” यांच्याबद्दल थोडक्यात लिहा.
- फ) चीन मधील शारीरिक शिक्षण व खेळाचा विकास.
- य) शारीरिक शिक्षण व खेळातील संधिगततेवर उपाय सांगा.
- र) खेळ व्यवस्थापनातील व्यावसायिक संधी.

प्रश्न 3) प्रत्येक संचातील एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा.

[4 × 8 = 32]

अ) शारीरिक शिक्षणातील आदर्शवाद.

किंवा

तत्वज्ञान म्हणजे काय? तुम्ही शाळेत तत्वज्ञानाची मुल्ये शारीरिक शिक्षणाद्वारे कशी रूजवाल.

ब) शारीरिक शिक्षणाची ध्येय व उद्दीष्टे योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा.

किंवा

शालेय परिस्थितीत खेळाच्या मूल्य व नैतिकता विद्यार्थ्यांमध्ये कसे रूजवाल?

किंवा

क) ग्रीस मधील शारीरिक शिक्षण.

किंवा

‘आधुनिक ऑलिम्पिक स्पर्धा’ स्पष्ट करा.

किंवा

ड) शारीरिक शिक्षणातील लिंगनिहाय.

किंवा

शारीरिक शिक्षणातील भूमिकेची संधिगतता.

प्रश्न 4) कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा.

[1 × 16 = 16]

अ) शारीरिक शिक्षण संकल्पना स्पष्ट करून शारीरिक शिक्षणाची व्याप्ती सविस्तर लिहा.

ब) “शारीरिक शिक्षण व खेळ समाजाच्या जीवनशैलीत महत्वाची भूमिका बजावतात” चर्चा करा.

क) भारतातील शारीरिक शिक्षणाची ऐतिहासिक वाटचाल लिहा.

ड) शारीरिक शिक्षणातील व्यावसायिक संधी लिहा.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P5021

[Total No. of Pages : 6

[5053] - 102

B.P. Ed.

PSYCHOLOGY OF LEARNER

(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Multiple choice questions.

[8 × 1 = 8]

- a) Classical conditioning theory was led by _____.
 - i) Wolfgang kohler
 - ii) Ivan Pavlov
 - iii) Throndike
 - iv) Sigmund freud
- b) The three categories of instincts given by McDougal's are _____ self Indulged & sexual.
 - i) Social
 - ii) Self preservation
 - iii) Gregarious
 - iv) Race preservation
- c) The child has strong desire for purposeful & goal oriented physical activity in _____ stage.
 - i) Pubescence
 - ii) Early childhood
 - iii) Middle childhood
 - iv) Late childhood
- d) The learner should have confidence in _____ process & self.
 - i) Society
 - ii) Parents
 - iii) Teachers
 - iv) Peers
- e) The individuals watching sports tournament live on T.V. are called as spectators.
 - i) Primary
 - ii) Secondary
 - iii) Tertiary
 - iv) Hostile
- f) Any condition that might energize and direct our activity is known as ____
 - i) Motivation
 - ii) Personality

P.T.O.

- ii) Emotion
- iv) Anxiety
- g) Feeling of urination is seen _____ competition.
 - i) Pre
 - ii) During
 - iii) Post
 - iv) None of the above
- h) Activation of various organs under the automomous nesvous system is called as _____.
 - i) Anxiehy
 - ii) Relaxation
 - iii) Attitude
 - iv) Arousal

Q2) Answer in short.

[8 × 3 = 24]

- a) Define Instincts & Write its characteristics.
- b) Importance of sports psychology to PET (Any 6)
- c) Factor affecting Growth & Development.
- d) 3 Important roles of learnes.
- e) Intrinsic motivation.
- f) Reasons for aggression.
- g) Causes of emotional disturbances.
- h) Progressive relaxation technique. - Anxiety.

Q3) Answer out of each set.

[4 × 8 = 32]

- a) Scope of sports psychology

OR

Types of Instincts.

- b) Middle childhood stage (General Behaviour & training Implications)

OR

Role of Teacher as role model

- c) Sensation & perceptions. Memory & forgetting.

OR

Definition & types of aggression

- d) Pre - competition psychological preparation.

OR

Importance of emotion to PET.

Q4) Write any one.

[1 × 16 = 16]

- a) Explain trial & error theory in detail.
- b) Explain late childhood stage in detail. (General behaviour, motor development & training Implications)
- c) Define personality & Write any 7 classifications of personality with suitable sports examples.
- d) Define anxiety. Explain types of anxiety and any 3 anxiety relaxation techniques.

Total No. of Questions : 4]

P5021

[5053] - 102
B.P. Ed.
PSYCHOLOGY OF LEARNER
(2015 Pattern)
(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गूण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) योग्य पर्याय निवडा

[8 × 1 = 8]

- अ) अभिजात अभिसंधान उपपत्तीचे जनक हे आहेत.
i) वोल्फगांग कोह्लर iii) थोर्नडाईक
ii) ईवान पाव्हलोव iv) सिग्मंड फ्रॉईड
- ब) मॅकडुगल्स यांनी दिलेल्या सहजप्रवृत्तीचे तिन वर्गिकरण आत्मनिष्ठ व कामनिष्ठ.
i) सामाजिक iii) समाजनिष्ठ
ii) स्व - संरक्षण iv) जात - संरक्षण
- क) अवस्थेत शारीरिक उपक्रम करण्याची तीव्र इच्छा असते पण ही इच्छा उद्देशपूर्ण व ध्येयपूर्ण असते.
i) तारुण्यअवस्था iii) मध्य शैशावस्था
ii) पूर्व शैशावस्था iv) उशिराची शैशावस्था
- ड) विद्यार्थ्यांमध्ये प्रक्रिया व स्वतःमध्ये आत्मविश्वास गरजेचा असतो.
i) समाज iii) शिक्षक
ii) पालक iv) मित्र
- इ) एखादी क्रीडा स्पर्धा व्यक्ति टी. व्ही. वर पाहत असल्यास त्यास प्रेक्षक असे म्हणतात.
i) प्राथमिक iii) त्रयस्त
ii) द्वितिय iv) आक्रमक

प्रश्न 3) संचापैकी कोणतेही एक सोडवा.

[4 × 8 = 32]

अ) क्रीडा मानसशास्त्राची व्याप्ती.

किंवा

सहजप्रवृत्तीचे प्रकार.

ब) मध्यशैशावस्था (सामान्य वर्तन व प्रशिक्षण कार्यक्रम)

किंवा

शिक्षकाची भूमिका - आदर्श शिक्षक

क) संवेदना व अवबोध, - स्मरण व विस्मरण.

किंवा

आक्रमकतेची व्याख्या व प्रकार.

ड) पुर्व स्पर्धा मानसिक तयारी.

किंवा

भावनेचे शा. शि. शिकासाठीचे महत्व

प्रश्न 4) कोणतेही एक लिहा.

[1 × 16 = 16]

अ) प्रयत्न प्रमाद उपपत्ती सविस्तर स्पष्ट करा.

ब) उशिराची शैशावस्था सविस्तर स्पष्ट करा. (सामान्य वर्तन कारक विकास, प्रशिक्षण कार्यक्रम)

क) व्यक्तिमत्त्वाची व्याख्या लिहा. कोणतेही सात व्यक्तिमत्त्वाची वार्गीकरणे क्रीडा उदाहरणासह सविस्तर लिहा.

ड) चिंत्तेची व्याख्या लिहा. चिंत्तेचे प्रकार व चिंत्ता कमी करण्याची कोणतेही 3 शिथिलीकरण तंत्रे सविस्तर लिहा.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P5022

[Total No. of Pages :6

[5053] - 103

B.P.Ed. (Semester - I)

103 : LEARNING TO TEACH PHYSICAL EDUCATION

(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Choose correct answer of the following questions

[8 × 1 = 8]

- a) Moving body from one place to another is called
 - i) Non - Locomotor skill
 - ii) Manipulative skill
 - iii) Body awareness
 - iv) Locomotor skill
- b) 2 to 7 years is the phase of motor development to Teach
 - i) Reflexive movement
 - ii) Fundamental movement
 - iii) Sports movement
 - iv) Rudimentari movement
- c) A teacher move that communicates a description of the skill is called
 - i) Refinement
 - ii) Extension
 - iii) Application
 - iv) Fitness
- d) Which of the following is academic learning time in PE class?
 - i) Roll call
 - ii) Organizing teams
 - iii) Students practicing the skill
 - iv) All of the above
- e) In which stage of developing game skills, through modified game skills are learned?
 - i) Stage one
 - ii) Stage two
 - iii) Stage three
 - iv) Stage four
- f) "The student will follow the instructions of teacher in class" This objective is related to which learning domain
 - i) Psychomotor
 - ii) Affective
 - iii) Evaluation
 - iv) Cognitive

P.T.O.

- g) In which teaching style the learner have freedom in choosing practice task?
i) Command	ii) Practice
iii) Reciprocal	iv) Self check
- h) In which teaching style students is finding out different answer of single problem?
i) Practice style	ii) Divergent discovery
iii) Convergent discovery	iv) Reciprocal style

Q2) Write in short [8 × 3 = 24]

- a) What is physical education?
- b) Write about the introductory phases of motor learning
- c) Write the three extension of any one motor skill
- d) What is academic learning time (ALT - PE)? Give example
- e) Write three magic words and its importance in PE class
- f) Write three consequences of misbehaviour in PE class
- g) Which are the different teaching styles used in PE.
- h) Write the disadvantages of command style.

Q3) Attempt any one from each set given [4 × 8 = 32]

- a) Write the characteristic of PE teacher

OR

Write in brief characteristics of physically educated person (PEP)

- b) Write about lesson plan of PE

OR

Elaborate the factors of extension

- c) Write the teacher functions during activity

OR

Write the different strategies for managing off task behaviour

- d) Write steps and description of practice style

OR

Describe inclusion style with example

Q4) Explain the following in detail (any one) **[1 × 16 = 16]**

- a) Elaborate on the objectives of physical education (NASPE).
- b) Develop content for any one skill (Extension, Refinement and application)
- c) Explain the strategies to prevent misbehaviour in PE class
- d) Describe reciprocal style and divergent discovery teaching styles with the help of given points:
objectives, anatomy of style, advantages and disadvantages.

Total No. of Questions : 4]

P5022

[5053] - 103

B.P.Ed. (Semester - I)

103 : LEARNING TO TEACH PHYSICAL EDUCATION

(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) योग्य पर्याय निवडा

[8 × 1 = 8]

- अ) एका ठिकाणाडून दुसऱ्या ठिकाणी हालचाल करणे म्हणजे
- i) अस्थानांतरणीय कौशल्य ii) साहित्यासह करावयाचे कौशल्य
- iii) शरीर जाणीव iv) स्थानांतरणीय कौशल्य
- ब) कारक विकासतिल 2 ते 7 वर्षे अध्ययनास योग्य होय
- i) प्रतिक्रियात्मक कौशल्य ii) मुलभूत कौशल्य
- iii) क्रीडा कौशल्य iv) अप्रगत कौशल्य
- क) कौशल्याचे वर्णन करण्याची शिक्षकाची भूमिका म्हणजे
- i) सुधारकार्य ii) विस्तारकार्य
- iii) उपयोजककार्य iv) सुदृढता
- ड) शारीरिक शिक्षण तासातील खालीलपैकी कोणता शैक्षणिक अध्ययन होय
- i) उपस्थिती घेणे ii) संघ करणे
- iii) विद्यार्थी कौशल्याचा सराव करतात iv) वरीलपैकी सर्व
- इ) क्रीडा कौशल्याच्या विकासातील कोणत्या टप्प्यात मॉडिफाईड खेळाच्या माध्यमातून कौशल्य अध्ययन केले जाते.
- i) पहिला टप्पा ii) दुसरा टप्पा
- iii) तिसरा टप्पा iv) चौथा टप्पा

क) उपक्रमादरम्यान शिक्षकाचे कार्य लिहा.
किंवा
कार्यहिन वर्तन हाताळण्याचे विविध डावपेच लिहा

ड) सराव शैलीच्या पायऱ्या आणि वर्णन लिहा.
किंवा
सर्वसमावेशक शैलीचे उदाहरणासह वर्णन करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सविस्तर सोडवा [1 × 16 = 16]

- अ) शारीरिक शिक्षणाची उद्दिष्ट्ये सोदाहरण लिहा (NASPE)
- ब) कोणत्याही एका कौशल्याचा आशय विकास करा
(सुधार, विस्तार आणि उपयोजन)
- क) शारीरिक शिक्षण तासात गैरवर्तन प्रतिबंधाचे डावपेच स्पष्ट करा.
- ड) अन्योन्य शैली आणि केंद्रोत्सारी शैलीचे पुढील मुद्द्यांच्या आधारे वर्णन करा : उद्दिष्ट्ये, शास्त्र, पायऱ्या, फायदे.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P5023

[Total No. of Pages : 29

[5053]-104

B. P. Ed.

METHODOLOGY OF TEACHING - MARATHI

**मराठी अध्यापन पद्धती
(2015 Pattern) (Paper - IV)**

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालील प्रश्नाची एका वाक्यात उत्तरे द्या. [8]

- अ) स्वाध्याय म्हणजे काय ?
- ब) अध्यापनाची व्याख्या लिहा.
- क) व्याकरण अध्यापनाची पध्दत कोणती ?
- ड) दृक साधने व्याख्या व उदा. द्या.
- इ) नियोजनाच्या व्याख्या लिहा.
- फ) मातृभाषा शिक्षकाची व्यवसायिक पात्रता लिहा.
- य) आशययुक्त अध्यापन पध्दतीची संकल्पना लिहा.
- र) आशययुक्त अध्यापन पध्दतीचे दोन महत्व लिहा.

प्रश्न 2) खालील प्रश्नाची थोडक्यात उत्तरे लिहा. [24]

- अ) अध्ययन - अध्यापनाच्या व्याख्या लिहा.
- ब) मातृभाषेची वाईट बाजू लिहा.
- क) वाचनाचे महत्व लिहा.
- ड) श्राव्य साधन म्हणजे काय ? उदा. द्या.
- इ) नियोजनाचे प्रकार लिहा.
- फ) मातृभाषा पाठ्यपुस्तकाचे महत्व लिहा.
- य) गद्य व पद्य यामधील फरक स्पष्ट करा.
- र) चर्चा पध्दतीचे महत्व लिहा.

P.T.O.

- प्रश्न 3) खालील प्रश्नाची सविस्तर उत्तरे लिहा. [32]
- अ) मातृभाषा अध्यापनाचे महत्व थोडक्यात स्पष्ट करा.
किंवा
वाचनाच्या व्याख्या द्या. वाचनच्या सवयी लिहा.
- ब) पाठ्यपुस्तकाचे अंतरंग लिहा.
किंवा
शैक्षणिक साधनाचे प्रकार सांगून श्राव्य साधन अध्यापनात प्रभावी कसे ठरतात ते उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- क) पाठ नियोजनाचे फायदे थोडक्यात माहिती लिहा.
किंवा
मातृभाषा शिक्षकाची गुणवैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ड) आशययुक्त अध्यापन पध्दतीचे प्रकार लिहा.
किंवा
व्याख्यान पध्दतीचे गुण - दोष लिहा.

- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [16]
- अ) मातृभाषा अध्ययन - अध्यापनासाठी मातृभाषेची तत्वे कशी उपयोगी पडतात सविस्तर स्पष्ट करा.
किंवा
- ब) मातृभाषेच्या विशेष उद्दिष्टे शिक्षकास कशी लागू पडतात ते उदाहरणासह पटवून द्या.
किंवा
- क) शैक्षणिक साधनाच्या व्याख्या द्या. परिणामकारक अध्यापनासाठी दृक व श्राव्य साधनाचे उपयोग तुमच्या भाषेत पटवून द्या.
किंवा
- ड) आशययुक्त अध्यापन पध्दतीमधील तुमच्या मते सर्वात परिणामकारक पध्दत कोणती? ती तुम्हाला का आवडलेली ते पटवून द्या.

Total No. of Questions : 4]

P5023

[5053]-104

B. P. Ed. (Semester - I)

METHODOLOGY OF OPTIONAL SUBJECT

हिन्दी अध्यापन पद्धती
(2015 Pattern)

[एकूण गुण : 80]

- सूचनाएँ :- 1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
2) दाईं ओर लिखे हुये अंक प्रश्न के पूर्णांक हैं।

प्रश्न 1) एक वाक्य में उत्तर लिखिए। [8 × 1 = 8]

- अ) प्राथमिक विद्यालयों में हिन्दी अध्यापन महत्वपूर्ण क्यों है?
ब) त्रिभाषा सूत्र क्या है?
क) आगमन तथा निगमन प्रणाली के अंतर को स्पष्ट किजिए।
ड) रचना के दो प्रकार बताइए।
इ) सस्वर वाचन का अर्थ बताओं।
फ) हिन्दी शिक्षक के दो सामान्य गुण लिखिए।
य) सुक्ष्म अध्यापन का महत्व।
र) मौन वाचन और प्रकट वाचन का भेद।

प्रश्न 2) निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर लिखिए। [8 × 3 = 24]

- अ) भाषा शिक्षा में व्याकरण का स्थान।
ब) गद्य शिक्षा का महत्व स्पष्ट करे।
क) दृक्श्राव्य साधनों की जानकारी दे।
ड) व्यास प्रणाली को स्पष्ट करे।
इ) टि. वही का उपयोग हिन्दी अध्यापन में कैसे करोगे?
फ) कथन प्रणाली स्पष्ट करे।
य) हिन्दी विषय पढाते समय सुक्ष्म अध्यापन का ज्ञान आवश्यक क्यों है?
र) पद्य नियोजन का महत्व बताइए।

प्रश्न 3) प्रश्नों के उत्तर लिखिए।

[4 × 8 = 32]

अ) प्राथमिक विद्यालयों में हिन्दी अध्यापन के उद्देश स्पष्ट करें।

अथवा

त्रिभाषा सूत्र का स्वरूप स्पष्ट करें।

ब) प्रत्यक्ष प्रणाली को स्पष्ट करें।

अथवा

गद्य पाठ का ढाँचा तयार करें।

क) वाचन का स्वरूप एवं महत्व स्पष्ट करते हुए, सस्वर वाचन की संकल्पना स्पष्ट करें।

अथवा

हिन्दी अध्यापन में नए प्रवाहों का / तंत्रों का महत्व समझाते हुए सूची बनाए।

ड) सूक्ष्म अध्यापन का स्वरूप, स्पष्ट करें।

अथवा

गद्य अध्यापन का स्वरूप स्पष्ट करें और उद्देश लिखें।

प्रश्न 4) किसी एक प्रश्न का सविस्तर उत्तर लिखें।

[1 × 16 = 16]

अ) कहानी रचना के बारे में मौखिक, तथा लिखित रचना का महत्व विषय किजिए और रचना कार्य में होनेवाली गलतियाँ सुधारने के उपाय सोदाहरण स्पष्ट करें।

ब) सहायक साधन की संकल्पना स्पष्ट करते हुए, सहायक साधनों के प्रकार तथा महत्व विशद करें।

क) प्रभावशाली अध्यापक के सामान्य और विशेष गुण सविस्तर लिखें।

ड) सूक्ष्म अध्यापन की उपकौशलों की सूची बनाकर सूक्ष्म अध्यापन के लाभ लिखें।

Total No. of Questions : 4]

P5023

[5053]-104

B.P. Ed.

METHODOLOGY OF TEACHING ENGLISH EDUCATION

(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Multiple choice questions.

[8 × 1 = 8]

- a) Describing pictures is given to develop _____ linguistic skill.
 - i) Listening with understanding
 - ii) Speaking
 - iii) Reading
 - iv) Writing
- b) To introduce teacher with functions and objectives of English content is an objective of _____.
 - i) Lecture method
 - ii) Exploratory method
 - iii) Content cum methodology
 - iv) Linguistic skills
- c) The method based on purposeful silent reading is known as _____.
 - i) Direct method
 - ii) Oral method
 - iii) Dr. West new method
 - iv) Silent method
- d) To provide accuracy of sentence structure rather than wide vocabulary is the objective of _____.
 - i) Structural Approach.
 - ii) Direct method
 - iii) Dr. West new method
 - iv) Grammar translation method
- e) Types of prose does not include _____.
 - i) Story
 - ii) Essay
 - iii) Comprehension
 - iv) Play

- f) _____ helps in expression & training of emotions.
- i) Poetry
 - ii) Prose
 - iii) Grammar
 - iv) Vocabulary
- g) Method of teaching grammar doesn't include _____ method.
- i) Traditional
 - ii) Perspective
 - iii) Informal
 - iv) Inductive - Deductive
- h) Disadvantages of oral tests doesn't include.
- i) No place for writing
 - ii) Time consuming
 - iii) Subjectivity in marking
 - iv) Tests expression of students

Q2) Attempt all questions.

[24]

- a) Objective of teaching english (Gatenby's view)
- b) Objectives of CCM.
- c) Types of language games.
- d) Story telling.
- e) Aims of teaching prose.
- f) Presentation of poetry.
- g) Inductive - Deductive method of teaching grammar.
- h) Written tests - vocabulary.

Q3) Answer one from each set.

[32]

- a) Place of english in school curriculum.

OR

Importance of english language in today's world.

- b) Debates.

OR

Dramatization.

- c) Characteristics of textbook.

OR

Aims of teaching poetry.

- d) Evaluation process.

OR

Explain advantages & disadvantages of oral Tests.

Q4) Attempt any one.

[16]

- a) Define content cum methodology. Explain objectives importance of CCM to students & teachers.
- b) Explain grammar Translation method in detail.
- c) Explain in detail loud reading & silent reading.
- d) Define grammar. Explain Types & merits - Demerits of teaching grammar.

Total No. of Questions : 4]

P5023

[5053]-104

B.P. Ed. Ist Year (Semester - I)

METHODOLOGY OF TEACHING HISTORY EDUCATION

(2015 Pattern)

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer the following questions. **[8]**

- a) Write four objectives of teaching history.
- b) Write different kinds of history.
- c) Write four criteria of an ideal text book of history.
- d) Write is year plan?
- e) Write four benefits of project method of teaching history.
- f) Name four audio-video aids of teaching history.
- g) Write importance of CCM
- h) Write need of CCM.

Q2) Answer the following questions. **[24]**

- a) What is political history?
- b) Write importance of teaching history at school level.
- c) What do you mean by unit plan?
- d) Write correlation of History and Geography.
- e) What is story telling method of teaching history?
- f) Write importance of printed aids in teaching history?
- g) Define concept of CCM?
- h) Why CCM is essential in teaching history?

Q3) Answer the following questions (one out of each set)

[32]

a) How history affects human life?

OR

Why teaching of history is important?

b) Compare lesson plan and year plan.

OR

How history teacher's organization enhance the professional competences?

c) How teaching aids are affects history teaching?

OR

Dramatization method of teaching history is an ideal method. Discuss.

d) How CCM is important in teaching and learning of history?

OR

How remedial teaching is plays an important role in teaching and learning history?

Q4) Answer the following questions (any one)

[16]

a) Explain aims, Objective and Values of teaching history with example.

b) Describe different criteria's of history text book.

c) Illustrate teaching aids of teaching history.

d) Write in detail about implementation of CCM in teaching learning of history

Total No. of Questions : 4]

P5023

[5053]-104

B.P. Ed. 1st Year (Semester - I)

METHODOLOGY OF TEACHING HISTORY EDUCATION
(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

[एकूण गुण : 80]

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. [8]

- अ) इतिहास अध्यापनाची चार उद्दिष्टे लिहा.
- ब) इतिहासाचे विविध प्रकार लिहा.
- क) इतिहासाच्या आदर्श पाठ्यपुस्तकाचे चार निकष लिहा.
- ड) वार्षिक नियोजन म्हणजे काय ?
- इ) इतिहास अध्यापनाच्या प्रकल्प पद्धतीचे चार फायदे लिहा.
- फ) इतिहास अध्यापनाच्या चार दृक श्राव्य साधनांची नावे लिहा.
- य) इतिहास आशययुक्त अध्यापन पद्धतीचे महत्व लिहा.
- र) आशययुक्त अध्यापन पद्धतीची गरज लिहा.

प्रश्न 2) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. [24]

- अ) राजकीय इतिहास म्हणजे काय ?
- ब) शालेय स्तरावर इतिहास अध्यापनाचे महत्व लिहा
- क) तुमच्या मते घटक नियोजन म्हणजे काय ?
- ड) इतिहास आणि भूगोल समवाय लिहा.
- इ) इतिहास अध्यापनाची कथाकथन पद्धती म्हणजे काय ?
- फ) इतिहास अध्यापनात छापील साहित्याचे महत्व लिहा.
- य) आशययुक्त अध्यापन पद्धती संकल्पना स्पष्ट करा.
- र) इतिहास अध्यापनात आशययुक्त अध्यापन पद्धतीची आवश्यकता का आहे ?

- प्रश्न 3) खालील पैकी प्रत्येक संचातील एक प्रश्न सोडवा. [32]
- अ) मानवी जीवनावर इतिहासाचा कसा परिणाम होतो?
किंवा
इतिहास अध्यापन का महत्वाचे आहे?
- ब) पाठ नियोजन आणि वार्षिक नियोजन यांची तुलना करा.
किंवा
इतिहास शिक्षकांच संघटन व्यावसायिक क्षमता वृद्धीगंत कसे करते?
- क) इतिहास अध्यापन शैक्षणिक साधनामुळे कसे प्रभावित होते.
किंवा
इतिहास अध्यापनाची नाट्यीकरण पद्धत एक आदर्श पद्धत होय चर्चा करा.
- ड) इतिहास अध्यापन आणि अध्ययनात आशययुक्त अध्यापन पद्धती महत्वाची कशी आहे?
किंवा
इतिहास अध्यापन आणि अध्ययनात उपचारात्मक अध्यापन महत्वाची भूमिका कशी बजावते?

- प्रश्न 4) खालील पैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [16]
- अ) इतिहास अध्यापनाची ध्येय , उद्दिष्टे आणि मूल्ये उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- ब) इतिहास पाठ्यपुस्तकाचे विविध निकषांचे वर्णन करा.
- क) इतिहास अध्यापनाची शैक्षणिक साधने सोदाहरण स्पष्ट करा.
- ड) इतिहास अध्यापन – अध्ययनात आशययुक्त अध्यापन पद्धतीची अंमलबजावणी याविषयी सविस्तर लिहा.

Total No. of Questions : 3]

P5023

[5053]-104

B.P. Ed. (Semester - I)

METHODOLOGY OF TEACHING GEOGRAPHY

(2015 Pattern) (Paper - IV)

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any four of the following in detail. **[40]**

- a) What is geography? Explain aims & objectives of geography.
- b) How would you correlate geography with different school subjects?
- c) List different methods of teaching geography .Explain any two methods, with suitable examples.
- d) Describe different instructional material with its application for teaching geography.
- e) What is content cum methodology? Elaborate importance & need of CCM for geography teacher.
- f) Prepare a lesson note to teach "Lunar Eclips" for standard 7th students.

Q2) Answer the following questions. **[24]**

- a) Describe place of geography in school curriculum.
- b) Special qualities of geography teacher.
- c) Explain project methods in short with its need.
- d) What evaluation procedures should be used in teaching & learning geography.

Q3) Write short notes (any four)

[16]

- a) Geography room
- b) Yearly plan
- c) Different types of questions.
- d) Globe (a teaching aid)
- e) Structure of geography
- f) Objectives of lesson

Total No. of Questions : 3]

P5023

[5053]-104

B.P. Ed. (Semester - I)

METHODOLOGY OF TEACHING GEOGRAPHY

(2015 Pattern) (Paper - IV)

(मराठी रूपांतर)

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालील पैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे सविस्तर लिहा. [40]

- अ) भूगोल म्हणजे काय? भूगोलाचे ध्येय व उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
ब) तूम्ही भूगोलाचा इतर शालेय विषयांशी संबंध कसा जोडाल?
क) भूगोल अध्यापन पध्दतींची यादी करा. कोणत्याही दोन भूगोल अध्यापन पध्दती सोदाहरण स्पष्ट करा.
ड) भूगोलाचे अध्यापन करण्यासाठी विविध शैक्षणिक साधनांचे त्यांच्या उपयोजनासह स्पष्टीकरण करा.
इ) आशययुक्त अध्यापन पध्दती म्हणजे काय? भूगोल अध्यापनाकरीता आशययुक्त अध्यापन पध्दतीचे महत्व व गरज सोदाहरण स्पष्ट करा.
फ) इ. 7 वी च्या विद्यार्थ्यांना “चंद्र ग्रहण” हा घटक शिकवण्याकरीता पाठ टाचण तयार करा.

प्रश्न 2) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. [24]

- अ) शालेय अभ्यासक्रमातील भूगोलाचे स्थान स्पष्ट करा.
ब) भूगोल शिक्षकाचे विशेष गुणधर्म
क) प्रकल्प पध्दती व गरज थोडक्यात स्पष्ट करा.
ड) भूगोल अध्ययन अध्यापनात कोणती मूल्यमापन प्रक्रीया वापरायला हवी.

प्रश्न 3) टीपा लिहा (कोणत्याही चार)

[16]

- अ) भूगोल खोली
- ब) वार्षिक नियोजन
- क) विविध प्रकारचे प्रश्न
- ड) पृथ्वी गोल (शैक्षणिक साधन)
- इ) भूगोलाची संरचना
- फ) भूगोल पाठाची उद्दीष्ट्ये

Total No. of Questions : 4]

P5023

[5053]-104

B.P. Ed. (Semester - I)

104 : METHODOLOGY OF TEACHING MATHEMATICS

(2015 Pattern)

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in one sentence.

[8]

- a) Projector.
- b) Discovery methods of teaching.
- c) Oral work
- d) Indirect Variable
- e) Supplementary angle
- f) CCM - content
- g) CCM - observable skills.
- h) Ray - define

Q2) Answer in short

[24]

- a) Objectives of teaching mathematics at higher secondary level.
- b) Black board as teaching aid.
- c) Objectives of mathematics laboratory.
- d) Importance of lesson plan.
- e) Difference between acute and obtuse angled triangle.
- f) Properties of square
- g) Nature of CCM
- h) Need of CCM

Q3) Answer in short.

[32]

- a) Plan a lesson note to teach discount for class 8th students using inductive method.

OR

- b) Plan a lesson note to teach profit percentage for class 7th students using deductive method.

- c) Suggest measures for enrichment of below average students.

OR

- d) Write characteristics of a good text book of mathematics.

- e) Explain pythagoruous theorem.

OR

- f) Explain procedure to construct a triangle when three sides are given.

- g) Plan to implement CCM for teaching of mathematics.

OR

- h) Write about concept of CCM.

Q4) Answer in detail (any one)

[16]

- a) Explain heuristic method of teaching mathematics using examples. Write merits and demerits.

- b) Explain place of mathematics in school caurriculum with its scope, nature and importance.

- c) Explain types (any 3) of quadrilateral with their properties.

- d) What is content cum methodology. Explain importance of CCM in teaching of mathematics.

Total No. of Questions : 4]

P5023

[5053]-104

B.P. Ed. (Semester - I)

104 : METHODOLOGY OF TEACHING MATHEMATICS
(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) एका वाक्यात उत्तर द्या [8]
- अ) प्रोजेक्टर
ब) अध्यापनाची शोध. पध्दती
क) तोंडी पाठ.
ड) विषम चल
इ) कोटी कोण
फ) CCM - आशय
य) CCM - निरिक्षण कौशल्य
र) किरण - व्याख्या
- प्रश्न 2) थोडक्यात उत्तरे लिहा. [24]
- अ) उच्च माध्यमिक स्तरावर गणित अध्यापनाचे उद्दिष्टे
ब) 'फळा' - शैक्षणिक साहित्य
क) गणितिय प्रयोगशाळेचे उद्दिष्टे
ड) पाठ टाचणाचे महत्व
इ) लघुकोण व विशाल कोण त्रिकोणातील फरक
फ) चौरसांचे गुणधर्म
य) CCM - चे स्वरूप
र) CCM - ची गरज

प्रश्न 3) थोडक्यात उत्तर लिहा.

[32]

अ) 8 वी इयत्ता करिता 'सूट' अध्यापना करिता उद्गामी पध्दती अनुसार पाठ टाचण तयार करा.

किंवा

ब) 7 वी इयत्ता करिता 'नफा टक्केवारी' अध्यापना करिता अवगामी पध्दती अनुसार पाठ टाचण तयार करा.

क) कमकुवत विद्यार्थींच्या सबलीकरण करिता उपाययोजना सुचवा.

किंवा

ड) गणितपाठ्यपुस्तकाचे वैशिष्टे लिहा.

इ) पायथागोरस सिध्दान्ताचे स्पष्टीकरण करा.

किंवा

फ) तीन बाजु दिल्या असता त्रिकोण रचना चे स्पष्टीकरण करा.

य) गणित अध्यापना करिता आशययुक्त अध्यापन पध्दती अंमलात आणण्या करिता योजना करा.

किंवा

र) आशययुक्त अध्यापन पध्दती ची संकल्पना लिहा.

प्रश्न 4) सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

[16]

अ) गणित अध्यापन पध्दतीची स्वयशोधन पध्दती उदाहरणासह स्पष्ट करा. व पध्दती चे फायदे तोटे लिहा.

ब) गणित विषयाचे शालेय अभ्यासक्रमातील स्थान त्यांचा स्वरूप , व्याप्ती व महत्वासह स्पष्ट करा.

क) चौकोनाचे प्रकार त्यांचा गुणधर्मासह स्पष्ट करा.

ड) आशय युक्त अध्यापन पध्दती म्हणजे काय? गणित अध्यापनामध्ये आशययुक्त अध्यापन पध्दती चे महत्व स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 4]

P5023

[5053]-104

B.P. Ed. (Semester - I)

METHODOLOGY OF TEACHING GENERAL SCIENCE

(2015 Pattern)

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in one sentence.

[8]

- a) Define lesson plan.
- b) Science fair.
- c) Teaching aid.
- d) Content cum methodology . Define.
- e) Objective of teaching science (any one)
- f) Science club.
- g) Diagnostic testing.
- h) CCM - observable skills.

Q2) Answer in short

[24]

- a) Place of science in daily life.
- b) Values of teaching science.
- c) Correlation of science and language subjects.
- d) Qualities and qualification of science teacher.
- e) Concept of CCM.
- f) Year plan for teaching science.
- g) Importance of remedial teaching.
- h) Nature of CCM.

Q3) Answer in short.

[32]

a) Objectives of science teaching at primary level.

OR

b) Objectives of teaching & science at secondary level.

c) Explain project method of teaching science using one example.

OR

d) Write importance and objectives of science club of school.

e) Write criteria for the preparation of the science textbook for secondary level.

OR

f) Explain evaluation procedures during teaching science.

g) Write importance of CCM in teaching learning of science.

OR

h) Explain how will you teach concept of 'lever' using CCM.

Q4) Answer in brief (any one)

[16]

a) Discuss with examples place of science in the present set - ups in India.

b) Discuss various trends and technique for teaching science.

c) Suggest measures in syllabus to improve understanding and liking towards science for the school students.

d) Suggest how you will implement CCM in teaching of science method.

Total No. of Questions : 4]

P5023

[5053]-104

B.P. Ed. (Semester - I)

METHODOLOGY OF TEACHING GENERAL SCIENCE
(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. [8]

- अ) पाठ नियोजन - व्याख्या द्या.
ब) विज्ञानाची जत्रा.
क) शैक्षणिक साहित्य.
ड) आशय युक्त अध्यापन पध्दती (CCM) व्याख्या द्या.
इ) विज्ञान अध्यापनाचे उद्दिष्टे (एक)
फ) विज्ञानाचे संघ.
य) इलाजात्मक निदान.
र) CCM - निरिक्षणात्मक कौशल्ये.

प्रश्न 2) थोडक्यात उत्तरे लिहा. [24]

- अ) दैनंदिन जीवनात विज्ञानाचे स्थान.
ब) विज्ञान अध्यापनाचे मुल्ये
क) विज्ञान व भाषा विषयाचे परस्परसंबंध
ड) विज्ञान शिक्षकाचे शैक्षणिक पात्रता व गुण वैशिष्ट्ये
इ) CCM ची संकल्पना
फ) विज्ञान अध्यापना करिता वार्षिक नियोजन
य) उपचारात्मक अध्यापनाचे महत्व
र) CCM - चे स्वरूप

प्रश्न 3) थोडक्यात उत्तरे लिहा.

[32]

अ) प्राथमिक स्तरावर विज्ञान अध्यापनाचे वैशिष्टे

किंवा

ब) माध्यमिक स्तरावर विज्ञान अध्यापनाचे वैशिष्टे

क) विज्ञान अध्यापनाची प्रकल्प पध्दती उदाहरणासह स्पष्ट करा.

किंवा

ड) शालेय विज्ञान सघाचे महत्व त्याचां उद्दिष्टां सह लिहा.

इ) माध्यमिक स्तरा करिता विज्ञानाचे पाठ्यपुस्तक तयार करण्या करिता निकष लिहा.

किंवा

फ) विज्ञान अध्यापना वेळी मुल्यमापनाच्या प्रक्रिया लिहा.

य) विज्ञान अध्ययन - अध्यापना करिता CCM चे महत्व लिहा.

किंवा

र) 'तरफ' अध्यापना करिता CCM चे वापर कसे कराल हे स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही एक)

[16]

अ) 'भारताच्या सध्याच्या परिस्थित गणिताचे स्थान' या विषयावर उदाहरणासह चर्चा करा.

ब) विज्ञान अध्यापनाचे नव नवीन पध्दती व तंत्र यावर चर्चा करा.

क) शालेय विद्यार्थींमध्ये विज्ञान विषयाची आवड व समझ निर्माण करण्या करिता पाठ्यक्रम सुचवा

ड) विज्ञान अध्यापना मध्ये CCM ची अंमलबजावणी कशा प्रकारे कराल ते सुचवा.

Total No. of Questions : 4]

P5023

[5053]-104

B.P. Ed.

**METHODOLOGY OF TEACHING INFORMATION
TECHNOLOGY
(2015 Pattern)**

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) All questions carry equal marks

Q1) Choose the correct answer.

[8 × 1 = 8]

- a) Which of the following is not an application in the ms-office.
 - i) Word
 - ii) Power points
 - iii) Access
 - iv) Paint
- b) _____ is an example of offline teaching.
 - i) Using CD'S for activities
 - ii) Activities from website
 - iii) Use of a projector
 - iv) Internet based activities
- c) It means _____.
 - i) Computer
 - ii) Computer & Internet
 - iii) Raw information
 - iv) Organization of raw information
- d) Full form of GPS is.
 - i) Global public service
 - ii) Global positioning service
 - iii) Global public scheme
 - iv) General positioning scheme
- e) Planning a particular topic for teaching is an example of.
 - i) Unit plan
 - ii) General Plan
 - iii) Lesson plan
 - iv) Year plan

- f) Using computer & projector for teaching "Generations of computer" is an example of _____.
- i) Project method ii) Computer based teaching
 ii) Demonstration method iv) Inductive Deductive method
- g) LAN stands for.
- i) Local Another network ii) Local Assembly network
 iii) Local Area network iv) Long area network
- h) Which of the following is not a method of teaching IT.
- i) Project method ii) Inductive & deductive method
 iii) Laboratory method iv) Online method

Q2) Answer in short.

[24]

- a) Explain meaning and importance of information technology.
 b) Write objectives of information technology.
 c) What are the characteristics of a good book of IT.
 d) Explain year plan.
 e) Write characteristics of a teacher of information technology.
 f) Explain Role of IT in media.
 g) Write advantages of project method
 h) Difference between online & offline learning.

Q3) Answer in short any one out of each set.

[4 × 8 = 32]

- a) "It has made our life easy" justify this statement.

OR

Write the core elements and values of teaching IT.

- b) Write a lesson plan for teaching " any two tools in paint"

OR

Which method of curriculum development or IT is better? Why?

- c) Use of IT in teaching school subject.

OR

Write special qualities & qualification of teacher of IT.

- d) Using which method of teaching IT, the topic " formatting the document" can be taught effectively?

OR

Explain any one self learning method.

Q4) Answer in brief (Any one)

[16]

- a) Explain scope of IT with example.
- b) Describe concentric method of curriculum development of IT.
- c) Information technology & commerce
- d) Explain computer assisted teaching & project method with suitable examples.

Total No. of Questions : 4]

P5023

[5053]-104

B.P. Ed.

**METHODOLOGY OF TEACHING INFORMATION
TECHNOLOGY**

(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) योग्य पर्याय निवडा.

[8 × 1 = 8]

अ) खालीलपैकी कोणते Ms-Office मधील ॲप्लिकेशन नाही.

- i) वर्ड ii) पावर पॉइंट
iii) ॲक्सेस iv) पेंट

ब) माहिती तंत्रज्ञान म्हणजे.....

- i) संगणक
ii) संगणक व इंटरनेट
iii) कच्ची माहिती
iv) कच्च्या माहितीचे नियोजन

क) हे ऑफलाइन अध्ययनाचे उदाहरण आहे.

- i) उपक्रमांसाठी CDS चा वापर
ii) वेबसाईट वरील उपक्रम
iii) प्रोजेक्टरचा वापर
iv) इंटरनेट आधारीत उपक्रम

ड) GPS चा पूर्ण अर्थ

- i) ग्लोबल पब्लिक सर्व्हिस
ii) ग्लोबल पोजिशनिंग सर्व्हिस
iii) ग्लोबल पब्लिक स्किम
iv) जनरल पोजिशनिंग सर्व्हिस

- इ) एखाद्या मुद्द्याचे शिकवण्यासाठी नियोजन करणे हे याचे उदाहरण आहे.
- i) घटक नियोजन ii) सर्वसामान्य नियोजन
- iii) पाठ टाचन iv) वार्षिक नियोजन
- फ) संगणक व प्रोजेक्टर च्या सहाय्याने 'संगणकाच्या पिढ्या' हा मुद्दा शिकवणे हे याचे उदाहरण आहे.
- i) प्रकल्प पद्धत
- ii) संगणक आधारित अध्यापन
- iii) दिग्दर्शन पद्धत
- iv) उद्गामी व अवगामी पद्धत
- य) LAN चा अर्थ
- i) लोकल अनादर नेटवर्क
- ii) लोकल असेंबली नेटवर्क
- iii) लोकल एरिआ नेटवर्क
- iv) लाँग एरिया नेटवर्क
- र) खालीलपैकी कोणती माहिती तंत्रज्ञान शिकवण्याची पद्धत नाही.
- i) प्रकल्प पद्धती
- ii) अवगामी व उद्गामी पद्धत
- iii) प्रयोगशाळा पद्धत
- iv) ऑनलाइन पद्धत

प्रश्न 2) थोडक्यात उत्तरे द्या.

[24]

- अ) माहिती तंत्रज्ञानाचा अर्थ व महत्व स्पष्ट करा.
- ब) माहिती तंत्रज्ञानाची उद्दिष्ट्ये लिहा
- क) माहिती तंत्रज्ञानाच्या पाठ्यपुस्तकाची गुणवैशिष्ट्ये लिहा.
- ड) वार्षिक नियोजन स्पष्ट करा.
- इ) माहिती तंत्रज्ञान शिकवणाऱ्या शिक्षकाची गुणवैशिष्ट्ये लिहा.
- फ) माहिती तंत्रज्ञानाची मेडिया मधील भूमिका स्पष्ट करा.
- य) प्रकल्प पद्धतीचे फायदे लिहा.
- र) ऑनलाइन व ऑफलाइन अध्ययनातील फरक स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) प्रत्येक संचातील कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [4 × 8 = 32]

अ) “माहिती तंत्रज्ञानाचे जीवन सोपे झाले आहे” वाक्य स्पष्ट करा.

किंवा

माहिती तंत्रज्ञान शिकवण्याची मुळ तत्वे व घटक लिहा.

ब) “पेंट मधील कोणतीही दोन टुल्स” यावर पाठ टाचन लिहा.

किंवा

माहिती तंत्रज्ञान आभ्यासक्रम निर्मितीची कोणती पद्धत चांगली आहे ? का ?

क) शालेय विषय शिकवण्यात माहिती तंत्रज्ञानाचा उपयोग लिहा.

किंवा

माहिती तंत्रज्ञान शिक्षकाची विशेष गुण व गुणवैशिष्ट्ये लिहा.

ड) माहिती तंत्रज्ञान शिकवण्याच्या पद्धतीपैकी कोणत्या अध्यापन पद्धतीने “डॉक्युमेंट फॉर्म्याट करणे” हे चांगल्या पद्धतीने शिकवता येईल ?

किंवा

कोणतीही एक सेल्फ लर्निंग पद्धत स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) सविस्तर उत्तर लिहा . (कोणताही एक) [16]

अ) माहिती तंत्रज्ञानाची व्याप्ती सोहदारण स्पष्ट करा.

ब) माहिती तंत्रज्ञान आभ्यासक्रम निर्मितीची समकेंद्री पद्धतीचे वर्णन करा.

क) माहिती तंत्रज्ञान आणि कॉमर्स

ड) संगणक आधारीत अध्यापन पद्धती व प्रकल्प पद्धती सोहदारण स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P5024

[Total No. of Pages : 2

[5053]-201

B. P. Ed. (Semester - III)

201: ANATOMY & PHYSIOLOGY

(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any four of the following.

[4 × 10 = 40]

- a) Explain types of movements with examples.
- b) Write structure of central nervous system & explain cerebrum & its lobes.
- c) Explain structure of skeletal muscle with diagram.
- d) Write circulation of blood in heart with diagram.
- e) Give a structure of anatomy & Physiology of human body.
- f) Write parts of respiratory system & explain mechanism of respiration.

Q2) Answer the following

[4 × 6 = 24]

- a) Draw a labelled diagram of a cell.
- b) Explain Reflex action with example.
- c) Write classification of joints.
- d) Write functions & characteristics of muscles.

Q3) Write short notes (any four)

[4 × 4 = 16]

- a) Explain Tidal volume, Inspiratory & Expiratory reserve volume, lung capacity & vital capacity
- b) Autonomus nervous system.
- c) Metabolism & metabolic Rate
- d) Pituirary Gland
- e) Anerobic energy system

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P5024

[5053]-201

B. P. Ed. (Semester - III)

201: ANATOMY & PHYSIOLOGY

(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा. [4× 10 = 40]

- अ) हालचालींचे प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.
ब) मध्यवर्ती मज्जासंस्थेची रचना लिहा व मोठा मेंदु व त्याचे भाग स्पष्ट करा.
क) अस्थी स्नायुची रचना आकृतीसह स्पष्ट करा.
ड) मानवी हृदयातील रक्ताचे वहन आकृतीसह लिहा.
इ) मानवी शरीराची रचना व कार्ये सविस्तर द्या.
फ) श्वसन संस्थेचे भाग लिहा व श्वसनाचे तंत्र स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. [4 × 6 = 24]

- अ) मानवी वेशीची सुबक आकृती काढून नावे लिहा.
ब) प्रतिक्षिप्त क्रीया उदाहरणासह स्पष्ट करा.
क) सांध्याचे वर्गीकरण लिहा.
ड) स्नायुंची कार्ये व गुणवैशिष्ट्ये लिहा.

प्रश्न 3) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) [4 × 4 = 16]

- अ) स्पष्ट करा. नित्यश्वसीत हवा, दीर्घश्वसित व दीर्घउच्छवासीत हवा, फुफ्फुस धारकता व फुफ्फुस आयातन
ब) स्वयंचलीत मज्जासंस्था
क) चयापचय व चयापचयाचा दर
ड) पियुषिका ग्रंथी
इ) अनएरोबिक उर्जा संस्था

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P5025

[Total No. of Pages : 4

[5053]-202

B. P. Ed (Semester - II)

**MANAGEMENT OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS
(2015 Pattern)**

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 80

Instructions to the candidates: 1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer the following questions in one sentence. **[8 × 1 = 8]**

- a) Write any two careers in sports management.
- b) Levels of manager.
- c) Any two pre competition management work.
- d) Write formula for no. of matches in knock out method.
- e) Write the width of lane of a standard track.
- f) What is Record?
- g) Write any two importance of Extramural competition.
- h) Any two objectives of Intra mural.

Q2) Answer all the questions in brief. **[8 × 3 = 24]**

- a) Sports Industry.
- b) Write any six personal qualities of a manager.
- c) Write merits and demerits of Knock out method.
- d) Write the benefits of time management.
- e) Write the criteria of a standard track.
- f) Give examples of surfaces used for playing different sports.
- g) Prepare only schedule of Camp for day one.
- h) Write the sequence of 15th August.

P.T.O.

Q3) Answer one question from each set in detail.

[4 × 8 = 32]

- a) Write the importance of Sports management and explain the scope of Sports management.

OR

Explain the duties and responsibilities of team manager.

- b) Prepare a fixture and schedule for State level hockey competition.

(Method: League, no of teams: 7, no. of grounds: 2 and no of Days: 4)

OR

Explain the Importance of Budget.

- c) Explain the classification of Play Fields.

OR

Find out the staggers for 400 m event for lane 5 and 6. (Standard Track)

- d) Explain the Shuttle method in shot put event in mass athletics.

(Team A- 7 players, Team B - 5 players, Team C – 6 players)

OR

Write in detail about the planning of National Day.

Q4) Write any one question in detail.

[1 × 16 = 16]

- a) Explain the concept of Sports management with the following points.

i) Definition, ii) Meaning, iii) Types, iv) Principles.

- b) Explain the Principles of Budget and prepare a budget of three Lakhs rupees for Physical Education Department of your School.

- c) Explain the purchase procedure of Sports equipment and maintenance of sports equipment.

- d) Explain the objectives, methods of Mass Athletics and explain any two methods with suitable example.

Total No. of Questions : 4]

P5025

[5053]-202

B. P. Ed (Semester - II)

MANAGEMENT OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना: 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

[8× 1 = 8]

- अ) क्रीडा व्यवस्थापनातील कोणत्याही दोन व्यावसायिक संधी.
- ब) व्यवस्थापकांचे स्तर.
- क) स्पर्धेपूर्वीची कोणतीही दोन व्यवस्थापकीय कार्ये.
- ड) बाद पद्धतीमधील एकूण सामने ठरविण्याचे सूत्र.
- इ) प्रमाणित धावण मार्गाची रूंदी. (ट्रॅक) लेणची)
- फ) नोंदी म्हणजे काय?
- य) बर्हिगत स्पर्धांचे महत्व लिहा. (कोणतेही दोन)
- र) आंतरकूल स्पर्धेची कोणतीही दोन उद्दिष्टे लिहा.

प्रश्न 2) खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

[8 × 3 = 24]

- अ) क्रीडा उद्योग.
- ब) व्यवस्थापकाची कोणतीही सहा गुणवैशिष्ट्ये.
- क) बाद पद्धतीचे फायदे व तोटे लिहा.
- ड) वेळ व्यवस्थापनाचे फायदे लिहा.
- इ) प्रमाणित ट्रॅकचे निकष लिहा.
- फ) विविध खेळ खेळतांना वापरण्यात येणाऱ्या पृष्ठभागांची उदाहरणे लिहा.
- य) शिबिरातील पहिल्या दिवसाची कार्यक्रम पत्रिका लिहा.
- र) '15ऑगस्ट' कार्यक्रमाचा क्रम लिहा.

प्रश्न 3) प्रत्येक संचातील कोणत्याही एका प्रश्नांचे सविस्तर उत्तर लिहा. [4 × 8 = 32]

अ) क्रीडा व्यवस्थापनाचे महत्व सांगून, क्रीडा व्यवस्थापनाची व्याप्ती स्पष्ट करा.

किंवा

संघ व्यवस्थापकाची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा.

ब) राज्य स्तरीय हॉकी स्पर्धेचा कार्यक्रम व भाग्यपत्रिका तयार करा.

(पद्धत:- साखळी; एकूण संघ:-7, एकूण दिवस:-4, एकूण मैदाने:-2)

किंवा

अंदाजपत्रकाचे महत्व लिहा.

क) खेळाच्या मैदानांचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.

किंवा

400 मी. साठी 5 आणि 6 सेन साठी वाढीव प्रारंभ काढा. (प्रमाणित ट्रॅक)

ड) सामूहिक मैदानी स्पर्धेतील गोळा फेकीसाठी शटल पद्धत स्पष्ट करा.

(संघ अ - 7 विद्यार्थी, संघ ब - 7 विद्यार्थी)

किंवा

राष्ट्रीय सणांच्या कार्यक्रमाचे नियोजन सविस्तर लिहा.

प्रश्न 4) कोणत्याही एका प्रश्नांचे सविस्तर वर्णन लिहा. [1 × 16 = 16]

अ) क्रीडा व्यवस्थापनाची संकल्पना खालील मुद्द्यांच्या आधारे स्पष्ट करा. (व्याख्या; अर्थ; प्रकार; तत्वे)

ब) अंदाजपत्रकाची तत्वे स्पष्ट करून तीन लाख रूपयाचे अंदाजपत्रक तुमच्या शाळेच्या शारीरिक शिक्षण विभागासाठी तयार करा.

क) क्रीडा साहित्य प्रक्रिया सांगून, क्रीडा साहित्याची निगा कशी राखाल ते स्पष्ट करा.

ड) सामूहिक मैदानी स्पर्धेची उद्दिष्टे, प्रकार सांगून कोणत्याही दोन पद्धती स्पष्ट करा. (योग्य उदाहरणांसह)

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P5026

[Total No. of Pages : 7

[5053]-203

B.P.Ed. (Semester - II)

203 : PROFESSION OF PHYSICAL EDUCATION

(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Choose the correct alternative.

[8]

- i) Which of the following is a dimension of pedagogy?
 - a) Examination
 - b) Text books
 - c) Curriculum
 - d) Behaviour management
- ii) The knowledge about the subject to be taught is
 - a) Content knowledge
 - b) Knowledge of learners
 - c) Curriculum knowledge
 - d) Pedagogical knowledge
- iii) All are specific learning disorders except.
 - a) Dyslexia
 - b) Intellectual disability
 - c) Dyscalculia
 - d) Dysgraphia

P.T.O.

- iv) Which of the following is category also termed as educationally deaf?
 - a) Profound
 - b) Severe
 - c) Moderate
 - d) Marginal
- v) The physical Education program that includes specific exercise & activities designed to improve body mechanics in
 - a) Adapted program
 - b) Remedial program
 - c) Developmental program
 - d) Rehabilitative program
- vi) Which of the following is not an obstacle to professional growth?
 - a) Isolation
 - b) Routine
 - c) Teacher evaluation
 - d) Context factors
- vii) Affective domain is related to
 - a) Motor skill development
 - b) Knowledge of rules
 - c) Physical fitness
 - d) Self-concept enhancement
- viii) The goal of teaching Students to become sport literate is achieved through.
 - a) Sports education model
 - b) Fitness model
 - c) Multi activity model
 - d) Lifelong physical activity model

Q2) Answer in brief

[24]

- a) Define pedagogy, teaching and learning.
- b) What are the general principles of teaching?
- c) Differentiate between disability and handicap.
- d) What are the types of disabilities? Give one example of each type.
- e) Write any 6 rules suggested to survive in the organization of the School.
- f) Name the technologies which could be used in Physical Education.
- g) What does curriculum committee consist of?
- h) Write about the social responsibility model of curriculum.

Q3) Attempt any one out of each set of questions.

[32]

- a) Explain the dimensions of pedagogy.

OR

Write about process of development. What are the five developmental areas?

- b) What is epilepsy? What are the types of epilepsy? Write the management of epileptic episode.

OR

What is autism? Mention the symptoms of autism and other problems with autism.

- c) Explain the guidelines relevant to the survival period during first year of School teaching.

OR

What are the advantages and disadvantages of using technology in Physical Education.

- d) Write about lifelong physical activity model and multiactivity model of curriculum.

OR

Explain how learning takes place in affective domain of physical Education.

Q4) Attempt any one from the following. **[16]**

- a) Write in detail on visual impairment, its types, characteristics and instructional procedures for visual impairment.
- b) Elaborate the modifications to facilitate integration of youngsters lacking strength and endurance, coordination, balance and agility.
- c) Discuss the appropriate practices in School Physical Education referring to learning environment and instructions, curriculum, assessment, professionalism.
- d) What is extended curriculum in Physical Education? Explain any 3 programs.

Total No. of Questions : 4]

P5026

[5053]-203

B.P.Ed. (Semester - II)

203 : PROFESSION OF PHYSICAL EDUCATION

(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

प्रश्न 1) योग्य पर्याय निवडा.

[8]

- i) पुढीलपैकी पेडागॉजीचा एक आयाम कोणता?
 - अ) परीक्षा
 - ब) पाठ्यपुस्तके
 - क) अभ्यासक्रम
 - ड) वर्तन नियोजन
- ii) जो विषय शिकवायचा आहे, त्याचे ज्ञान म्हणजे.
 - अ) आशय ज्ञान
 - ब) अध्ययनकर्त्याचे ज्ञान
 - क) अभ्यासक्रम ज्ञान
 - ड) पेडागॉजीचे ज्ञान
- iii) या व्यतिरिक्त सर्व विशेष अध्ययन अक्षमता आहेत.
 - अ) डिसलेक्सिया
 - ब) मतिमंदत्व
 - क) डिसकॅलक्युलिया
 - ड) डिसग्राफिया
- iv) पुढीलपैकी कोणत्या स्तरास शैक्षणिक दृष्ट्या बहिरे म्हणूनही संबोधले जाते?
 - अ) गहन
 - ब) तीव्र
 - क) मध्यम
 - ड) किरकोळ

- v) शरीर हालचाल यंत्रणेत सुधार होण्यासाठी दिला जाणारा विशेष व्यायाम व उपक्रमांनी युक्त शारीरिक शिक्षण अभ्यासक्रम
- अ) समायोजित कार्यक्रम
 ब) उपचारात्मक कार्यक्रम
 क) विकासात्मक कार्यक्रम
 ड) पुनर्वसन कार्यक्रम
- vi) पुढीलपैकी कोणता व्यावसायिक विकासातील अडथळा नाही?
- अ) एकटेपणा
 ब) नित्यक्रम
 क) शिक्षक मूल्यमापन
 ड) संदर्भ घटक
- vii) भावात्मक क्षेत्र याच्याशी संबंधित असते.
- अ) कारक कौशल्य विकास
 ब) नियमांचे ज्ञान
 क) शारीरिक सुदृढता
 ड) स्व-संकल्पना विकसन
- viii) विद्यार्थ्यांला क्रीडा साक्षर करण्याचे उद्दिष्ट या द्वारे साध्य होते.
- अ) क्रीडा शिक्षण अभिकल्प
 ब) सुदृढता अभिकल्प
 क) बहुउपक्रम अभिकल्प
 ड) आजीवन शारीरिक उपक्रम अभिकल्प

प्रश्न 2) थोडक्यात उत्तर लिहा.

[24]

- अ) पेडागाँजी, अध्यापन आणि अध्ययनाची व्याख्या.
 ब) अध्यापनाची सर्वसामान्य तत्वे कोणती?
 क) अक्षमता/दुर्बलता आणि अपंगत्व यातील फरक लिहा.
 ड) दुर्बलतेचे प्रकार कोणते? प्रत्येक प्रकाराचे एक उदाहरण द्या.
 इ) शालेय संघटनेत टिकून राहण्यासाठीचे सूचविलेले कोणतेही 6 नियम लिहा.
 फ) शारीरिक शिक्षणात उपयोगात येणाऱ्या तंत्रज्ञानाची नावे लिहा.
 य) अभ्यासक्रम समिती कोणाची बनली जाते?
 र) सामाजिक जबाबदारी अभ्यासक्रम अभिकल्पाची माहिती लिहा.

प्रश्न 3) खालील प्रश्नांच्या संचातील कोणताही एक प्रश्न सोडवा.

[32]

अ) पेडागाँजीचे आयाम स्पष्ट करा.

किंवा

विकासाची प्रक्रिया लिहून कोणतेही पाच विकासात्मक क्षेत्र कोणते?

ब) अपस्मार (फिट येणे) म्हणजे काय? अपस्मारचे प्रकार कोणते?

अपस्मार आस्थानंतरचे व्यवस्थापन लिहा.

किंवा

स्व-मग्नता म्हणजे काय? स्वमग्नतेचे लक्षणे व संबंधित इतर समस्या नमुद करा.

क) शालेय अध्यापनाच्या प्रथम वर्षात टिकुण राहण्यासाठी महत्वाची दिशादर्शक तत्वे स्पष्ट करा.

किंवा

शारिरीक शिक्षणात उपयोगात येणाऱ्या तंत्रज्ञानाचे फायदे आणि तोटे कोणते?

ड) आजिवन शारीरिक उपक्रम अभिकल्प आणि बहुउपक्रम अभिकल्प याबद्दल लिहा.

किंवा

शारिरीक शिक्षणाच्या भावात्मक क्षेत्रात अध्ययन कसे होते ते स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सविस्तर लिहा.

[16]

अ) दृष्टिदोष म्हणजे काय? त्याचे प्रकार, गुणधर्म सविस्तर लिहून दृष्टिदोषांसाठीची अध्यापन प्रक्रिया सविस्तर लिहा.

ब) ताकद व दमदारपणा, समन्वय, तोल व दिशाभिमूखता यांची कमतरता असलेल्या बालकांचे मुख्य प्रवाहात जलंद एकीकरण होण्यासाठी आवश्यक बदल विस्तृत करा.

क) शालेय शारिरीक शिक्षणातील योग्य चालीरीतींची दिलेल्या मुद्दांना आधारून चर्चा करा. (अध्ययन वातावरण व अनुदेशन, अभ्यासक्रम, परिक्षण व मूल्यमापन, व्यवसायिकता)

ड) विस्तारीत अभ्यासक्रम म्हणजे काय? कोणतेही तीन विस्तारीत कार्यक्रम स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P5027

[Total No. of Pages : 4

[5053]-204

B. P. Ed. (Part - I) (Semester - II)

FITNESS & WELLNESS

(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Answer the following questions:

[8]

- a) Define Exercise.
- b) Write components of SRPF.
- c) What is overweight?
- d) Write two causes of obesity.
- e) In FITT, I means
- f) How to calculate MHR?
- g) What do you mean by training session?
- h) What do you mean by personal exercise program?

Q2) Answer the following questions:

[24]

- a) What is physical fitness?
- b) Write benefits of fitness and wellness.
- c) Write two definitions of obesity.
- d) What are the common health consequences of overweight?
- e) Explain FITT in relation to cardiorespiratory exercise prescription.
- f) Explain principle of specificity.
- g) Define training unit and training schedule.
- h) Define muscular strength and endurance.

P.T.O.

Q3) Answer the following questions (one out of each set)

[32]

- a) What is physical activity? Write benefits of physical activity and exercise.

OR

Explain components of HRPF.

- b) Explain causes of overweight and obesity.

OR

Write about management of obesity.

- c) Describe weight training method.

OR

Write about flexibility training.

- d) Prepare a personal fitness program.

OR

Suggest a weight loss program.

Q4) Answer the following question (any one):

[16]

- a) What is Wellness? Explain components of wellness.
- b) Illustrate Principles of training.
- c) Describe different methods of training.
- d) Explain different steps to design training program.

Total No. of Questions : 4]

P5027

[5053]-204

B. P. Ed. (Part - I) (Semester - II)

FITNESS & WELLNESS

(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

प्रश्न 1) खालील प्रश्न सोडवा.

[8]

- अ) व्यायामाची व्याख्या स्पष्ट करा.
- ब) कौशल्याधिष्ठित शारीरिक सुदृढतेचे घटक लिहा.
- क) जादा वजन म्हणजे काय?
- ड) स्थूलतेची दोन कारणे लिहा.
- इ) FITT मध्ये I चा अर्थ-
- फ) कमाल हृदय दर कसा काढावा?
- ग) तुमच्या मते प्रशिक्षण सत्र म्हणजे काय?
- ह) तुमच्या मते वैयक्तिक व्यायाम कार्यक्रम म्हणजे काय?

प्रश्न 2) खालील प्रश्न सोडवा.

[24]

- अ) शारीरिक सुदृढता म्हणजे काय?
- ब) सुदृढता आणि निरामयतेचे फायदे लिहा.
- क) स्थूलतेच्या दोन व्याख्या लिहा.
- ड) जादा वजनाचे आरोग्यावर होणारे परिणाम कोणते?
- इ) रुधिराश्वसन व्यायाम योजनेच्या संदर्भात FITT स्पष्ट करा.
- फ) विशिष्टतेचे तत्त्व स्पष्ट करा.
- ग) प्रशिक्षण घटक आणि प्रशिक्षण वेळापत्रकाची व्याख्या स्पष्ट करा.
- ह) स्नायू ताकद आणि दमदारपणाची व्याख्या स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालील प्रत्येक संचातील एक प्रश्न सोडवा. [32]

अ) शारिरीक सक्रियता म्हणजे काय? शारिरीक सक्रियता आणि व्यायामाचे फायदे लिहा.

किंवा

आरोग्याधिष्ठीत शारिरीक सुदृढतेचे घटक स्पष्ट करा.

ब) जादावजन आणि स्थूलतेची कारणे स्पष्ट करा.

किंवा

स्थूलतेचे व्यवस्थापन याविषयी लिहा.

क) भार प्रशिक्षण पध्दतीचे वर्णन करा.

किंवा

लवचिकता प्रशिक्षणाविषयी लिहा.

ड) वैयक्तिक सुदृढता कार्यक्रम तयार करा.

किंवा

वजन कमी करण्यासाठी कार्यक्रम सूचवा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [16]

अ) निरामयता म्हणजे काय? निरामयतेचे घटक स्पष्ट करा.

ब) प्रशिक्षणाची तत्वे सोदाहरण स्पष्ट करा.

क) प्रशिक्षणाच्या विविध पध्दतींचे वर्णन करा.

ड) प्रशिक्षण कार्यक्रमाची रचना करण्याच्या वेगवेगळ्या पायऱ्या स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P5028

[Total No. of Pages : 4

[5053]-301
B.P.Ed. (Semester - III)
EVALUATION IN PHYSICAL EDUCATION & SPORTS
(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks :80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in brief any four of the following :

[4 × 10 = 40]

- a) Write definition of Test, Measurement, Evaluation and Assessment with suitable. Examples an interretion between them.
- b) Explain rating scale & design a rating scale of 'jump for a distance' skill in detail.
- c) Give a plan of administration of a min run/walk test on 40 students from 9th standard.
- d) Explain factors affecting measurement with example.
- e) Describe AAHPERD youth fitness test battery.
- f) Discuss cerrent evaluation procedures in school curriculum.

Q2) Answer the following :

[4 × 6 = 24]

- a) Explain the need and importance of test, measurement and evaluation in physical education & sports.
- b) Explain BMI & WHR with example.
- c) Differentiate between product & Process evaluation & formative & summative evaluation.
- d) Explain any one football test with diagram.

P.T.O.

Q3) Short Notes.

[4 × 4 = 16]

- a) Principles of Evaluation
- b) Explain criteria of test selection
- c) Describe sit & reach test and 10×4 shuttle run test with diagram.
- d) JCR test battery
- e) Classification of tests.

Total No. of Questions : 3]

P5028

[5053]-301

B.P.Ed. (Semester - III)

EVALUATION IN PHYSICAL EDUCATION & SPORTS

(2015 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा. [4 × 10 = 40]
- अ) कसोटी, मापन, मुल्यमापन व मुल्यनिर्धारन यांच्या व्याख्या लिहून उदाहरणासह स्पष्ट करा. त्यांच्यातील संबंध स्पष्ट करा.
- ब) पदनिश्चय श्रेणी स्पष्ट करा व 'अंतरासाठी उडी' या कौशल्यासाठी पदनिश्चय श्रेणी तयार करा.
- क) 9 वी च्या 40 विद्यार्थांवर 9 मि पळणे/चालणे या कसोटीचे आयोजन करण्याचा आराखडा द्या.
- ड) मुल्यमापनावर परिणाम करणारे घटक लिहा.
- इ) AAHPERD युथ फिटनेस टेस्ट बॅटरीचे वर्णन लिहा.
- फ) शालेय आभ्यासक्रमातील मुल्यमापनाची सद्य परिस्थितीची चर्चा करा.
- प्रश्न 2) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. [4 × 6 = 24]
- अ) कसोटी, मापन व मुल्यमापन याची शारीरिक शिक्षण व खेळातील गरज व महत्त्व स्पष्ट करा.
- ब) बी.एम.आय (BMI) व डब्ल्यु एच आर (WHR) उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- क) कृती व परिणाम मुल्यमापन तसेच आकरीक व संकलीत मुल्यमापनातील फरक स्पष्ट करा.
- ड) फुटबॉलच्या कोणत्याही एका कौशल्याची कसोटी आकृतीसह स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) टिपा लिहा.

[4 × 4 = 16]

- अ) मुल्यमापनाची तत्वे
- ब) कसोटी निवडीचे निकष
- क) सिट अँड रीच व 10×4 शटल रन कसोटीचे आकृतीसह वर्णन लिहा.
- ड) JCR टेस्ट बॅटरी
- इ) कसोट्यांचे वर्गीकरण

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P5029

[Total No. of Pages : 4

[5053]-302

B.P.Ed.

302 : BIOMECHANICS

(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks :80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write in Brief (any 4)

[4 × 10 = 40]

- a) Define Biomechanics. Write its general applications in sports and games.
- b) Describe Newtons laws of motion with example from sports and games.
- c) Explain principles of stability with example from sports and games.
- d) Write qualitative analysis of standing broad jump.
- e) Define layer. Explain class of layers with examples.
- f) Describe forms of motion with examples.

Q2) Write in brief

[4 × 6 = 24]

- a) Describe different planes and axes.
- b) Define force and write factors affecting force.
- c) Describe with examples - Angular displacement, angular velocity and angular acceleration.
- d) Differentiate between qualitative and quantitative biomechanical analysis.

P.T.O.

Q3) Write short notes :

[4 × 4 = 16]

- a) Scalar and vector quantities.
- b) Principles of projectile.
- c) Angular impulse and angular momentum.
- d) Difference between pulling and pushing.

Total No. of Questions : 3]

P5029

[5053]-302

B.P.Ed.

302 : BIOMECHANICS

(2015 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) संक्षिप्त उत्तरे लिहा. (कोणतेही 4)

[4 × 10 = 40]

- अ) जीवयांत्रिकी शास्त्राची व्याख्या द्या. जीवयांत्रिकी शास्त्राचे खेळ व क्रिडा मध्ये कसे उपयोजन कराल ते लिहा.
- ब) न्युटन चे गती विषयक नियमाचे खेळ व क्रिडातील उदाहरणासह वर्णन करा.
- क) समतोलनाचे तत्वांचे स्पष्टीकरण खेळ व क्रिडातील उदाहरणासह करा.
- ड) 'उभ्यानी लांब उडी' या कृती चे गुणात्मक विश्लेषण करा.
- इ) 'तरफ' ची व्याख्या द्या. तरफ चे वर्ग उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- फ) गतीचे विविध प्रकारांचे उदाहरणासह वर्णन करा.

प्रश्न 2) संक्षिप्त उत्तरे लिहा.

[4 × 6 = 24]

- अ) विविध प्रतल व अक्ष याचे वर्णन करा.
- ब) बला ची व्याख्या द्या. बला वर परिणाम करणारे घटक लिहा.
- क) कोनीय विस्थापन, कोनीय गती व कोनीय त्वरण याचे उदाहरणासह वर्णन करा.
- ड) गुणात्मक व संख्यात्मक जीवयांत्रिकी विश्लेषणा मधील फरक सांगा.

प्रश्न 3) टीपा लिहा.

[4 × 4 = 16]

अ) आदिश व सदिश राशी.

ब) प्रक्षेपणाचे तत्वे.

क) कोणीय आवेग (inpulse) व कोनीय संवेग (momentum)

ड) ओढणे व ढकलणे मधील फरक.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P5030

[Total No. of Pages : 4

[5053]-303

B.P.Ed. (Semester - III)

PERSONALITY DEVELOPMENT & SOFT SKILLS

(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any four questions .

[4 × 10 = 40]

- a) Explain the Freudian analysis of personality Development with relevant examples.
- b) Which are the necessary personality and behavioural traits to cultivate interpersonal skills?
- c) Explain with relevant examples the communication process.
- d) Should the resume be written from the candidates perspective or the employers ? Give reasons for your answer.
- e) "Body language is a key soft skill that reflects your personality" Elaborate.
- f) Write an application letter for the following advertisement. BRIGHT SCHOLARS SCHOOL - DUBAI. We are looking for qualified & experienced professionals for the academic year 2015/16. Physical Education Teaches. Interested Professionals can send their C.V to / recruitment @ brightscholars. ae or visit www. bright scholars. ae.

Q2) All questions are compulsory.

[4 × 6 = 24]

- a) What are the different types of group discussion?
- b) Which are the personal space zones to be considered in body language ?
- c) What are the qualities of a good leader ?
- d) Which are the different types of Interviews?

P.T.O.

Q3) Attempt any four.

[4 × 4 = 16]

- a) Body language in interview
- b) Write a short note on Time management.
- c) Telephone etiquettes.
- d) An activity to develop the skill of trust in children.
- e) Soft skills & hardskills

Total No. of Questions : 3]

P5030

[5053]-303

B.P.Ed. (Semester - III)

PERSONALITY DEVELOPMENT & SOFT SKILLS

(2015 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4 × 10 = 40]

- अ) फ्रॉईडचे व्यक्तिमत्वाचे विश्लेषण योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा.
ब) आंतरवैयक्तिक कौशल्य विकसित करण्यासाठी कोणते व्यक्तिमत्व व वर्तणूक गुणवैशिष्ट्ये आवश्यक आहेत?
क) 'संप्रेषण प्रक्रिया' योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा.
ड) 'रेड्युमे' (वैयक्तिक माहिती) लिहीतांना कोणाच्या नजरेतून लिहावा- 'नौकरी देणाऱ्याच्या का नौकरी करणाऱ्याच्या'.
इ) देहबोली हे एक अतिशय महत्वाचे सॉफ्टस्किल आहे ज्यातून तुमचे व्यक्तिमत्व प्रतिबिंबित होते.
फ) खालील जाहिरातीसाठी पत्र लिहा.

ब्राईट स्कॉलर स्कूल, दुबई. आमच्या शाळेसाठी उत्तम पात्रतेचे आणि अनुभवी शिक्षकांची 2015-16 या वर्षासाठी आवश्यकता आहे. 'शारीरिक शिक्षण शिक्षक' इच्छूक उमेदवारांनी त्यांचा बायोडाटा खालील पत्त्यावर पाठवावा. recruitment @ brightscholars. ae or visit www. bright scholars. ae.

प्रश्न 2) सर्व प्रश्न सोडवावेत. [4 × 6 = 24]

- अ) समूह चर्चेचे विविध प्रकार सांगा.
ब) देहबोलीमध्ये कोणते व्यक्तिगत अवकाश क्षेत्र विचारात घेतली जातात?
क) चांगल्या नेत्याची गुणवैशिष्ट्ये काय असतात?
ड) मुलाखतीचे विविध प्रकार कोणते?

प्रश्न 3) कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

[4 × 4 = 16]

- अ) मुलाखतीमधील देहबोली.
- ब) 'वेळेचे नियोजन' यावर टीप लिहा.
- क) (दूरध्वनी) टेलिफोन एटिकेट्स्.
- ड) विद्यार्थ्यांमध्ये विश्वास विकसित करण्यासाठीचा उपक्रम.
- इ) सॉफ्ट स्किल्स आणि हार्ड स्किल्स

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P5031

[Total No. of Pages : 4

[5053]-304
B.P.Ed. (Semester - III)
HEALTH EDUCATION & NUTRITION
(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks :80

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write Down Any Four.

[40]

- a) Define Health Education? Write down Scope of Health Education?
- b) Write Down guidelines for personal Hygiene?
- c) Explain Components of food along with functions & their sources.
- d) Draw & Explain the pyramid of food?
- e) Suggest Pre,Post, During Competition Diet for Power Athlete?
- f) Prescribe Diet for weight Loss?

Q2) Write in Brief

[24]

- a) Define mental Health & Explain its Dimensions.
- b) What is protein? Write down sources of protein as per classification? Suggest protein requirement as per physical Activity?
- c) Side effects of Doping.
- d) Explain communicable Diseases ?

P.T.O.

Q3) Short Notes. (any four) :

[16]

- a) Health Services in School.
- b) Snake bite
- c) Basal Metabolic Rate.
- d) Sports Drinks
- e) Dehydration.

Total No. of Questions : 3]

P5031

[5053]-304

B.P.Ed. (Semester - III)

HEALTH EDUCATION & NUTRITION

(2015 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) कोणतेही चार प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. [40]

- अ) आरोग्य शिक्षणाची व्याख्या सांगून आरोग्य शिक्षणाची व्याप्ती विषद करा?
- ब) व्यक्तीगत स्वच्छतेसाठी मार्गदर्शक सूची लिहा?
- क) अन्नघटकांचे प्रकार सांगून त्यांचे कार्य सविस्तर लिहा. अन्नघटकांनुरूप प्रमुख अन्न स्रोतांची उदाहरणे द्या ?
- ड) अन्नपदार्थांचा पिरामीड सचित्र वर्णन करा?
- इ) शक्तिवर्धक खेळाच्या खेळाडूंसाठी स्पर्धे पुर्वी, दरम्यान व नंतरचा आहार सूचवा?
- फ) वजन कमी करण्यासाठी आहाराबाबत उपाययोजना लिहा.

प्रश्न 2) थोडक्यात उत्तरे लिहा. [24]

- अ) मानसिक स्वास्थ्य म्हणजे काय ते सांगून त्यांची परिमाणे सविस्तर लिहा?
- ब) प्रथिने म्हणजे काय सांगून त्याचा वर्गीकरणानुरूप अन्नस्रोत लिहा? शारीरिक सक्रियता स्तरानुरूप प्रथिनांची गरज स्पष्ट करा.
- क) डोंपिंगचे दुष्परिणाम लिहा?
- ड) संसर्गजन्य रोगांबाबत सविस्तर लिहा?

प्रश्न 3) टिपा लिहा. (कोणतेही चार)

[16]

- अ) शालेय आरोग्य सेवा.
- ब) सर्पदंश
- क) मुलभुत चयापचयाचा दर.
- ड) स्पोर्ट्स ड्रिंकस
- इ) डी हाइड्रेशन

